

**Ocena stanu sanitarnego
Powiatu Pajęczańskiego
za rok 2021**

Spis treści

Wstęp	3
I. Stan sanitarny zakładów żywności i żywienia	4
II. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych	9
III. Stan sanitarny podmiotów leczniczych	16
IV. Jakość wody przeznaczonej do spożycia i kąpieli	19
V. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej	23
VI. Stan sanitarny placówek dla dzieci i młodzieży	25
VII. Warunki sanitarno – higieniczne środowiska pracy	29
VIII. Zapobiegawczy nadzór sanitarny	34
IX. Oświata zdrowotna i promocja zdrowia	37
X. Podsumowanie	39

WSTĘP

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Pajęcznie sprawuje nadzór nad **1123** obiektami.

W roku 2021:

- przeprowadzono **8275** kontroli,
- wydano **412** decyzji administracyjnych,
- wydano **12** postanowień,
- wydano **229** opinii sanitarnych,
- wydano **444** oceny jakości wody,
- nałożono **26** mandatów karnych,
- pobrano **862** próbki do badań laboratoryjnych,
- wykonano **659** badań (oznaczeń chemicznych 3201, fizycznych 1254, mikrobiologicznych 735),
- zlecono **372** badań w kierunku wirusa SARS-CoV-2.

I. STAN SANITARNY ZAKŁADÓW ŻYWNOSCI I ŻYWIENIA

Podstawowym celem działania było zapewnienie odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa zdrowotnego żywności produkowanej i wprowadzanej do obrotu na terenie Powiatu Pajęczańskiego. W związku z wystąpieniem stanu epidemii, przeprowadzane kontrole dotyczyły nie tylko bezpieczeństwa żywności i żywienia, ale również przestrzegania przepisów przeciwepidemicznych.

W 2021 roku pod nadzorem Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej znajdowało się 606 zakładów produkcji i obrotu żywnością, materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością.

Najważniejsze grupy zakładów to:

Lp.	Grupy zakładów	Liczba zakładów
1	Sklepy spożywcze	212
2	Żywnienie zbiorowe otwarte	65
3	Obiekty ruchome i tymczasowe	20
4	Żywnienie zbiorowe zamknięte	41
5	Środki transportu żywności	54
6	Hurtownie spożywcze	12
7	Piekarnie	11
8	Ciastkarnie	4
9	Młyny	1
10	Wytwórnice makaronów	1
11	Wytwórnice lodów	1
12	Przetwórnice owocowo-warzywne	22
13	Automaty do lodów	4
14	Producenci pierwotni, rolniczy handel detaliczny, dostawcy	84
15	Inne obiekty obrotu żywnością, w tym między innymi: 15 aptek, 1 punkt apteczny, 1 sklep zielarski, itp.	44

Podobnie jak w latach ubiegłych najliczniejszą grupę zakładów stanowiły: sklepy spożywcze 212 (35%), zakłady żywienia zbiorowego otwarte 65 (10,7%), zakłady żywienia zbiorowego zamknięte 41 (6,8%), obiekty ruchome i tymczasowe 20 (3,3%), środki transportu żywności 54 (8,9%), przetwórnice owocowo-warzywne 22 (3,6%), magazyny hurtowe 12 (2,0%), piekarnie 11 (1,8%), ciastkarnie 4 (0,66%).

W 2021r. oprócz kontroli wynikających z harmonogramu wykonywano także kontrole:

- w każdym przypadku podejrzenia lub uzyskania informacji o uchybieniach sanitarnych zagrażających zdrowiu lub życiu ludzi,

- w związku z realizacją zadań w ramach systemu informowania o produktach niebezpiecznych RASFF,
- na wnioski przedsiębiorców.

W 2021 r. w ramach nadzoru bezpieczeństwa żywności i żywienia skontrolowano 259 obiektów, co stanowiło 42,7% wszystkich zakładów będących pod nadzorem. Przeprowadzono 390 kontroli i rekontroli. Wydano 224 decyzji administracyjnych, w tym 128 decyzji finansowych, 52 nakazujących poprawę stanu sanitarno-technicznego nadzorowanych zakładów w wyznaczonym terminie, 25 decyzji w sprawie zatwierdzenia zakładu, 19 w sprawie wykreślenia zakładu z rejestru.

Nałożono 21 mandatów karnych na sumę 5750 zł. Do badań laboratoryjnych pobrano 164 próby żywności, 2 próby materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością oraz 2 próby kosmetyków. Zakwestionowano 1 próbę żywności w związku z przekroczeniem dopuszczalnego poziomu pozostałości mykotoksyn w kaszy gryczanej. Producentem kwestionowanego produktu był przedsiębiorca prowadzący działalność na terenie Powiatu Pajęczańskiego.

W ramach przestrzegania przepisów epidemicznych dotyczących zwalczania COVID-19 skontrolowano 426 zakłady i przeprowadzono 721 kontroli.

Do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pajęcznie wpłynęło 5 skarg od konsumentów. Interwencje zasadne stanowiły 40%. Wszystkie interwencje zostały rozpatrzone.

Wzorem roku ubiegłego, w związku z występowaniem przypadków zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu A, prowadzone były kontrole producentów pierwotnych – rolników, uprawiających tzw. owoce miękkie oraz warzywa, sprzedających je w ramach rolniczego handlu detalicznego np. na targowiskach. Działania te prowadzone były w porozumieniu z Inspekcją Ochrony Środowiska w ramach zawartego porozumienia. Skontrolowano usytuowanie plantacji, zaopatrzenie w wodę, sposób prowadzenia oprysków i nawożenia, zabezpieczenie plantacji i pomieszczeń z nimi związanych przed dostępem szkodników i zwierząt, dostęp do urządzeń sanitarnych dla pracowników zatrudnionych przy zbiorach, oraz stan zdrowia zatrudnionych pracowników. Zgodnie z harmonogramem skontrolowano 11 gospodarstw rolnych. Wspólnie z Inspekcją Ochrony Środowiska przeprowadzono 5 kontroli. Pobrano do badań próby owoców miękkich oraz warzyw. Żadnej z prób nie kwestionowano. W obszarze gospodarstw nie stwierdzono stwarzających zagrożenie nieprawidłowości.

Działania akcyjne realizowane poza harmonogramem dotyczyły głównie następujących zagadnień:

- a) Przestrzegania w zakładach produkcji i obrotu żywnością określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii;
- b) Nadzoru nad legalnością sprzedaży mięsa wieprzowego i produktów z jego udziałem, w tym dziczyzny oraz prawidłowym postępowaniem zakładów w zakresie odpadów gastronomicznych w związku z zagrożeniem afrykańskim pomorem świń (ASF);
- c) Granicznej kontroli sanitarnej;

- d) Utrzymania i skutecznego stosowania systemów kontroli wewnętrznej w obiektach żywności i żywienia - zasad dobrej praktyki higienicznej (GHP), dobrej praktyki produkcyjnej (GMP) oraz systemu HACCP (wraz z niezbędną dokumentacją);
- e) Prawidłowości oznakowania oraz identyfikowalności surowców i produktów (system traceability);
- f) Działania w ramach systemu RASFF.

W 2021 r. w ramach systemu RASFF, który został opracowany i wdrożony na poziomie wspólnotowym, aby zapobiegać przedostawaniu się niebezpiecznej żywności i przedmiotów do kontaktu z żywnością do konsumenta otrzymano 27 zgłoszeń, przeprowadzono 47 kontrole. Działania w tym zakresie polegały na sprawdzeniu czy wymienione w powiadomieniach produkty znajdują się w obrocie lub w obiektach produkujących żywność na terenie powiatu oraz nadzorowaniu procesu ich wycofywania z rynku.

W związku występowaniem w Polsce afrykańskiego pomoru świń (ASF), prowadzono wzmoczony nadzór nad mięsem i produktami z mięsa - zwracano szczególną uwagę na pochodzenie, identyfikowalność i legalność w/w produktów w:

- w zakładach żywienia zbiorowego, w celu weryfikacji źródeł pozyskania mięsa wieprzowego, dziczyzny (mięsa z dzika) i produktów z nich otrzymanych, sposobu zagospodarowania odpadów, ze szczególnym uwzględnieniem umów przedsiębiorców z firmami odbierającymi odpady oraz legalności i częstotliwości odbierania odpadów,
- w zakładach handlu detalicznego realizowanych w ramach bieżącego nadzoru.

Nie stwierdzono nieprawidłowości w kontrolowanych obszarach. Działania w tym zakresie będą kontynuowane w 2022 roku.

W roku sprawozdawczym przeprowadzono 4 kontrole graniczne, oceniono 4 partie eksportowanej żywności i wydano 4 świadectwa żywności wywożonej za granicę.

Żywnienie w placówkach oświatowo-wychowawczych

Posiłki wydawane są w 15 stołówkach szkolnych, 19 przedszkolnych i 2 żłobkach, w tym z posiłków dostarczanych przez firmy cateringowe lub dowożone z innych placówek oświatowych korzystały 4 szkoły i 7 przedszkoli.

Ocena sposobu żywienia w 2021 r. została przeprowadzona w 20 zakładach żywienia zbiorowego typu zamkniętego.

W placówkach oświatowych na terenie powiatu posiłki sprawdzono pod kątem wytycznych Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 (Dz. U. z 2016 r., poz. 1154). Teoretyczna ocena zestawień posiłków dokonana na podstawie dekadowej dokumentacji żywieniowej obejmowała:

- analizę struktury żywienia dotyczącą udziału poszczególnych składników pokarmowych w przeliczeniu na energię,
- pokrycie zapotrzebowania na energię i podstawowe składniki odżywcze w odniesieniu do norm żywienia.

Z ocenianych jadłospisów wynika, że dzieci i młodzież w jednostkach systemu oświaty są żywione zgodnie z obowiązującymi normami żywieniowymi.

Ocena sposobu żywienia przeprowadzona została również w Samodzielnym Publicznym Zespole Opieki Zdrowotnej w Pajęcznie.

Podsumowanie

1. Głównym celem działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie żywności jest nadzór nad obiektami żywnościowo-żywnościowymi oraz nad jakością zdrowotną żywności i żywienia.
2. W związku z obecną sytuacją epidemiologiczną COVID-19 pracownicy sekcji HŻŻiPK w kontrolowanych obiektach dokonywali oceny dot. przestrzegania ustanowionych określonych ograniczeń, nakazów i zakazów, kontrole te przeprowadzano również z przedstawicielami Komendy Powiatowej Policji przez wszystkie dni tygodnia również w godzinach popołudniowych. Podejmowano szereg działań mających na celu zapobieganie rozprzestrzenianiu się wirusa SARS-CoV-2, udzielano pouczeń i zobowiązano do zachowania reżimu sanitarnego.
W przypadku stwierdzenia niezgodności stanu sanitarnego nadzorowanych obiektów podczas kontroli sanitarnych wydawano decyzje na uchybienia sanitarne oraz stosowano karania mandatowe. Stwierdzone podczas urzędowej kontroli żywności niezgodności wystąpiły głównie w grupie obiektów obrotu żywnością. Niezgodności były usuwane niezwłocznie i skutecznie eliminowane przy pomocy rutynowych procedur, co potwierdziły kontrole sprawdzające. W czasie kontroli podejmowano dodatkowe działania, mające na celu zapobieganie skutkom zagrożeń związanych z niewłaściwą jakością produktów spożywczych m.in. przeprowadzano rozmowy z przedsiębiorcami mające na celu wzrost świadomości przedsiębiorców w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa produkowanej lub wprowadzanej do obrotu żywności. Współpraca przedsiębiorców sektora spożywczego z przedstawicielami Państwowej Inspekcji Sanitarnej w rozwiązywaniu problemów jest bardzo ważnym czynnikiem, który działa mobilizująco na poprawę stanu sanitarnego obiektów i bezpieczeństwo żywności i żywienia.
3. Systematycznie poprawia się jakość środków spożywczych o czym świadczy mała ilość próbek kwestionowanych. W 2021 r. została zakwestionowana 1 próba pobrana w ramach urzędowej kontroli żywności: kasza gryczana biała, w której stwierdzono przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu mykotoksyn.
4. Na skutek zastosowanych sankcji karnych wyegzekwowano m. in. usunięcie uchybień dotyczących bieżącego stanu czystości i porządku, nieprawidłowości dotyczących jakości środków spożywczych, jak również stosowania wdrożonego systemu gwarantującego bezpieczeństwo żywności (GHP, GMP oraz HACCP).
5. Wskaźnik wprowadzania w zakładach systemów gwarantujących bezpieczeństwo żywności utrzymuje się na stałym poziomie i wynosi: zasady GHP/GMP wprowadzono w 606 zakładach, co stanowi 100%, system HACCP w 529 zakładach, co stanowi 87,3%. Wdrożenie i przestrzeganie procedur opartych na zasadach HACCP wraz z zastosowaniem dobrej praktyki higienicznej (GHP), dobrej praktyki produkcyjnej

(GMP) pomaga przedsiębiorcom w osiągnięciu wyższego standardu bezpieczeństwa żywności.

6. W stosunku do lat ubiegłych struktura zakładów branży spożywczej na terenie powiatu pajęczańskiego nie uległa istotnym zmianom. Występują niewielkie wahania ilości obiektów w poszczególnych grupach wynikające z tego, że część z nich ulega likwidacji, ale w ich miejsce powstają nowe. Największa rotacja występuje w sklepach spożywczych i punktach gastronomicznych.
7. Działania w ramach systemu wczesnego ostrzegania (RASFF) pozwoliły na ograniczenie wprowadzania na rynek albo wycofanie z rynku żywności mogącej stanowić ryzyko dla zdrowia ludzkiego.

II. SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W ZAKRESIE CHOROÓB ZAKAŻNYCH

Ocena sytuacji epidemiologicznej chorób zakaźnych w Powiecie Pajęczańskim została sporządzona w oparciu o dane o przypadkach zachorowań i zakażeń. W ramach identyfikowania różnorodnych zagrożeń zdrowotnych dla społeczności lokalnej Państwowa Inspekcja Sanitarna włączona jest do funkcjonujących centralnych systemów monitorowania systemu epidemiologicznego w skali krajowej, które są realizowane poprzez prowadzenie:

- systemu rejestracji wywiadów epidemiologicznych SRWE,
- system formularzy Nadzoru Epidemiologicznego EPIBAZA
- elektronicznego systemu nadzoru nad szczepionkami ESNDS (e-szczepionka),
- systemu ewidencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej SEPIS.

W roku 2021 **przeprowadzono 6039 wywiadów epidemiologicznych**, dotyczących jednostek chorobowych podlegających zgłaszaniu, jak również chorób nie zakwalifikowanych do rejestracji. Dane za rok 2021 zostały porównane z danymi za rok poprzedni. Do oceny sytuacji epidemiologicznej poszczególnych chorób zakaźnych, które wystąpiły wśród mieszkańców Powiatu Pajęczańskiego wykorzystano mierniki – współczynnik zapadalności (liczba nowych zachorowań przypadająca na 10 tys. mieszkańców) i umieralności (liczba zgonów z powodu określonej choroby przypadająca na 10 tys. mieszkańców).

Liczba mieszkańców Powiatu Pajęczańskiego wg danych GUS (stan na 30.06.2021r.) w porównaniu do roku 2020 zmniejszyła się o 369 osób.

W Powiecie Pajęczańskim ogółem w roku 2021 zarejestrowano **2722 przypadki zachorowań**:

- 2716 zachorowań na choroby zakaźne, zakażenia i zatrucia,
- 2 zachorowania i podejrzenia zachorowań na gripę,
- 4 zachorowania na gruźlicę.

Choroby szerzące się drogą pokarmową

Salmonelozy - zatrucia pokarmowe

W 2021 roku współczynnik zapadalności na zatrucia pokarmowe wyniósł 3,15, w porównaniu do roku 2020 zapadalność wzrosła. Zachorowania wywołane były przez pałeczki Salmonella. Większość chorych nie wymagała hospitalizacji (65%). Podobnie jak w latach poprzednich dominującym typem serologicznym była Salmonella enteritidis. Wydano 6 decyzji nakazujących zaniechanie wykonywania prac, przy wykonywaniu których istnieje możliwość przeniesienia zakażenia lub choroby zakaźnej na inne osoby. Zarejestrowano jedno ognisko zbiorowego zatrucia pokarmowego. Pozostałe przypadki miały charakter indywidualny i nie były powiązane ze sobą epidemiologicznie.

Bakteryjne zakażenia jelitowe

Biegunki i zapalenia żołądkowo-jelitowe BNO, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu.

W 2021 r. zapadalność na biegunki i zapalenia żołądkowo-jelitowe o prawdopodobnym zakaźnym pochodzeniu u dzieci do lat 2 wynosiła 0,52. W 2021 r. zarejestrowano o 79% mniej zachorowań niż w roku 2020 zakażeń z objawami żołądkowo-jelitowymi wywołanych przez czynniki bakteryjne oraz inne określone i nieokreślone bakterie.

Wirusowe zakażenia jelitowe

W 2021 r. liczba zachorowań na wirusowe zakażenia jelitowe wzrosła o 50% w porównaniu z rokiem poprzednim i zapadalność wynosiła 2,56.

Zachorowania, które wystąpiły u dzieci do lat 2 w 2021 r. stanowiły 45% ogółu zachorowań. Wprowadzone w roku 2021, do Programu Szczepień Ochronnych, obowiązkowe szczepienia ochronne przeciwko zakażeniom rotawirusowym wykonano u 217 dzieci.

Wirusowe zapalenia wątroby

W 2021 r. nie rejestrowano zachorowań na wirusowe zapalenia wątroby typu A. Wirusowe zapalenie wątroby typu A, to ostra choroba zakaźna do zakażenia której dochodzi głównie przez kontakt bezpośredni z zakażonym człowiekiem (np. przeniesienie wirusa znajdującego się na nieumytych po wyjściu z toalety rękach), spożycie skażonego pożywienia (np. nieumytych owoców) i skażonej wody, kontakt seksualny z osobą zakażoną lub chorą.

Metody zapobiegania to przestrzeganie zasad higieny osobistej, mycie rąk po wyjściu z toalety, mycie rąk przed przygotowaniem posiłków i przed jedzeniem, szczepienie osób zatrudnionych przy dystrybucji i produkcji żywności, usuwanie odpadów komunalnych i płynnych nieczystości oraz przy konserwacji urządzeń służących temu celowi, szczepienie dzieci w wieku przedszkolnym, szkolnym i młodzieży, które nie chorowały na WZW typu A, szczepienie osób wyjeżdżających do krajów o wysokiej i pośredniej endemiczności zachorowań na WZW A. W roku sprawozdawczym szczepieniom ochronnym p/WZW typu A poddało się 5 osób, w roku poprzednim 12 osób.

W roku 2021 zarejestrowano 1 zachorowanie na ostre wirusowe zapalenie wątroby typu B, w roku 2020 nie zanotowano zachorowań.

W 2021 r. podobnie jak w roku poprzednim nie zarejestrowano przypadków przewlekłego wirusowego zapalenia wątroby typu B.

W 2021 r. nie zarejestrowano przypadków wirusowego zapalenia wątroby typ C, w 2020r. również nie zarejestrowano zachorowań.

Choroby wieku dziecięcego

W 2021 r. podobnie jak w roku poprzednim nie rejestrowano zachorowań na krztusiec.

W roku 2021 w porównaniu do roku 2020 odnotowano spadek zapadalności na ospę wietrzną o 48,6%. Zapadalność wyniosła 10,4. Podobnie jak w roku ubiegłym najwięcej zachorowań – 56,6%, zarejestrowano w przedziale wiekowym 0-4 lat.

Na ospę wietrzną nie są prowadzone obowiązkowe szczepienia (z wyjątkiem grup ryzyka oraz dzieci przebywających w żłobkach lub klubach dziecięcych). W roku sprawozdawczym zaszczepiono 25 osób.

W 2021 r. nie rejestrowano zachorowań na świnkę, w 2020r rejestrowano 1 zachorowanie. Podobnie jak w roku poprzednim nie rejestrowano zachorowania na różyczkę i krztusiec.

W 2021 r. podobnie jak w 2020 r. nie rejestrowano przypadków zachorowań na odrę.

Inne choroby zakaźne

Zakażenia HIV i zachorowania na AIDS

W roku 2021 nie zarejestrowano nowo wykrytych zakażeń HIV, w 2020 r. również nie notowano zachorowań.

Grypa i zachorowania grypopodobne

W 2021 r. zapadalność na grypę i zachorowania grypopodobne znacznie zmalała i wynosiła 0,39. Nie rejestrowano zachorowań u dzieci do lat 14. Kontynuowano nadzór epidemiologiczno-wirusologiczny nad grypą oparty na wybiórczym nadzorze epidemiologicznym tzw. systemie SENTINEL. W nadzorze SENTINEL w 2021 r. uczestniczyli lekarze z Gminnego Ośrodka Zdrowia w Rzęśni.

Gruźlica

W 2021 r. zapadalność na gruźlicę wyniosła 0,78 współczynnik zapadalności był na tym samym poziomie co w roku 2020. (przypadki gruźlicy potwierdzone mikroskopowym badaniem z posiewem bakteriologicznym).

W 2021 r. podobnie jak w roku poprzednim w Powiecie Pajęczańskim nie rejestrowano zgonów osób chorujących na gruźlicę

W roku sprawozdawczym nie wystąpiło ognisko gruźlicy w skupisku.

Pokąsania przez zwierzęta

Na 62 osoby, które zostały pokąsane przez zwierzęta, 10 osób zakwalifikowano do szczepień.

W 2021 r. zarejestrowano o 20 przypadków więcej pokąsań przez zwierzęta niż w 2020 r. Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Pajęcznie ściśle współpracuje z Inspekcją Weterynaryjną w zakresie chorób odzwierzęcych.

Najczęstszymi sprawcami pokąsań były zwierzęta domowe, głównie psy sporadycznie koty.

Zakażenia SARS-CoV-2 (COVID-19)

W roku sprawozdawczym, podobnie jak w roku poprzednim, dominującą jednostką chorobową był Covid-19. COVID-19 to choroba zakaźna wywoływana przez wirusa SARS-CoV-2. Podstawową drogą szerzenia się wirusa SARS-CoV-2 jest droga kropelkowa. Aeroszol rozpylany przez chorych w czasie kaszlu, wdychany przez osoby zdrowe jest najczęstszą drogą zakażenia.

W roku 2021 wskaźnik zapadalności był wyższy niż w roku poprzednim i wynosił 501,55. Zarejestrowano 22,88% zachorowań więcej niż w roku poprzednim. Liczba hospitalizacji wzrosła o 47% w porównaniu do roku 2020.

W roku 2021 pracownicy Powiatowej Stacji zlecali badania w kierunku zakażenia wirusem SARS-CoV-2 nauczycielom, osobom przed planowanym przyjęciem do ZOL, DPS, osobom z kontaktu w ognisku. W roku sprawozdawczym zlecono 372 badania w kierunku zakażenia wirusem SARS-CoV-2. Zapadalność na Covid-19 od stycznia do grudnia była zróżnicowana- od zapadalności 0,39 w czerwcu do 139,24 w grudniu. Najwyższy wskaźnik umieralności odnotowano w grudniu – 4,73 był wyższy niż najwyższy wskaźnik umieralności w listopadzie 2020 roku - 3,92. Najwyższy wskaźnik śmiertelności (odsetek zgonów z powodu choroby wśród

chorych na tę chorobę) wystąpił w listopadzie (346,42). Zachorowania występowały w ogniskach, których zarejestrowano ogółem 31.

Prowadzenie działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej w zakresie chorób zakaźnych oraz zakażeń

W 2021r. przeprowadzono 6039 dochodzeń epidemiologicznych/wywiadów, w związku ze zgłoszeniem zachorowania lub podejrzenia zachorowania na chorobę zakaźną zgodnie z ustawą o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi.

Dochodzenia prowadzone były w jednostkach chorobowych, w których wymagane jest ustalenie źródła zakażenia, wykrycie czynnika etiologicznego powodującego zachorowanie, objęcie nadzorem osób chorych oraz osób kontaktujących się z chorym lub podejrzanym o zakażenie, ustalenie stanu zdrowia zwierzęcia podejrzanego o zakażenie wścieklizną w celu podjęcia ostatecznej decyzji dotyczącej szczepienia osoby pogryzionej przez zwierzę, przeprowadzenie kwalifikacji zachorowań zgodnie z definicjami przypadków chorób zakaźnych na potrzeby nadzoru epidemiologicznego.

Szczepienia ochronne - analiza wykonawstwa szczepień ochronnych

Szczepienia ochronne w Powiecie Pajęczańskim prowadzone są w 11 podmiotach leczniczych. Podczas przeprowadzonych kontroli w punktach szczepień zwrócono szczególną uwagę na:

- wdrażanie obowiązującego Programu Szczepień Ochronnych,
- stan zaszczepienia dzieci i młodzieży,
- postępowanie z preparatami szczepionkowymi zgodnie z opracowaną procedurą,
- daty ważności, sposób magazynowania i transportowania preparatów szczepionkowych,
- prawidłowe opracowanie dokumentacji związanej z niepożądanymi odczynami poszczepiennymi,
- funkcjonowanie monitoringu w urządzeniach chłodniczych służących do przechowywania preparatów szczepionkowych w punktach szczepień.

W placówkach POZ szczepionki przechowywane są w lodówkach w temperaturze +2 do +8°C. Prowadzone są rejestry codziennego pomiaru wskazań termometrów w urządzeniach chłodniczych. Placówki posiadają również całodobowy monitoring z funkcją odczytu temperatury i powiadamiania alarmowego (w przypadku odchylenia od normy) na telefon komórkowy.

W roku sprawozdawczym zarejestrowano 1 poważny oraz 5 łagodnych niepożądanych odczynów poszczepiennych, w 2020r. zgłoszono 1 niepożądany odczyn poszczepienny. Osoby, u których stwierdzono niepożądane odczyny poszczepienne, w pełni wróciły do zdrowia.

Niepokojącym trendem dla całej populacji może okazać się systematycznie zyskująca na popularności tendencja unikania szczepień, działanie ruchów antyszczepionkowych lub inna przyczyna niepoddawania dzieci szczepieniom ochronnym przez rodziców/ opiekunów. Liczbę rodziców/opiekunów prawnych uchylających się od obowiązku szczepień ochronnych oraz liczbę dzieci, u których nie zrealizowano obowiązkowych szczepień zgodnie z obowiązującym Programem Szczepień Ochronnych, stan na dzień 31.12.2021r., przedstawiono w tabeli 1.

Tabela 1. Liczba rodziców/opiekunów prawnych uchylających się od obowiązku szczepień ochronnych oraz liczba dzieci, u których nie zrealizowano obowiązkowych szczepień zgodnie z obowiązującym Programem Szczepień Ochronnych, stan na dzień 31.12.2021 r.

Rok	Liczba rodziców/opiekunów prawnych dzieci uchylających się od obowiązkowych szczepień ochronnych	Liczba dzieci nie szczepionych obowiązkowymi szczepieniami ochronnymi
2020	13	7
2021	18	10

Działania podjęte przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pajęcznie w latach 2020-2021 dot. rodziców/ opiekunów prawnych uchylających się od obowiązku szczepień ochronnych przedstawiono w tabeli 2.

Tabela 2. Działania podjęte przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pajęcznie latach 2020-2021 dotyczące rodziców/ opiekunów prawnych uchylających się od obowiązku szczepień ochronnych.

Rok	Liczba pism zapraszających na rozmowę/upomnień zawierających wezwanie do obowiązku szczepień z zapewnieniem skierowania sprawy na drodze egzekucji administracyjnej	Liczba tytułów wykonawczych przekazanych do Wojewody
2020	0	2
2021	14	0

W porównaniu z rokiem ubiegłym zwiększyła się liczba rodziców/opiekunów prawnych uchylających się od obowiązku szczepień ochronnych swoich dzieci. Podejmowane działania wobec osób uchylających się miały na celu poznanie powodu odmowy wykonania obowiązku zaszczepienia. Najczęściej, rodzice, jako powód odmowy szczepienia w wyznaczonym terminie podawali trwającą epidemię Covid-19.

Na pogłębienie się zjawiska negatywnej postawy rodziców do uodparniania swoich dzieci, wpływ mają też prawdopodobnie ruchy antyszczepionkowe, które wg WHO stanowią największe zagrożenie dla zdrowia publicznego.

Ze względu na dużą liczbę osób uchylających się od realizacji obowiązkowych szczepień ochronnych, konieczne jest kontynuowanie akcji edukacyjnych i szukanie nowych sposobów dotarcia do opiekunów z informacjami wskazującymi na zasadność realizacji szczepień ochronnych. Ważnym źródłem informacji o szczepieniach ochronnych jest strona Państwowego Zakładu Higieny <http://szczepienia.pzh.gov.pl>. Duża liczba użytkowników świadczy o potrzebie prowadzenia portali, dzięki którym opiekunowie mogą uzyskać rzetelną informację na temat szczepień ochronnych.

Portal Szczepienia.info jako jedyny w Polsce jest członkiem sieci Vaccine Safety Network (VSN), podlegającej Światowej Organizacji Zdrowia, która obejmuje wiarygodne strony internetowe poświęcone tematyce szczepień w różnych językach. Portal posiada akredytację WHO i jest wymieniany na liście stron internetowych WHO polecanych jako informujące o szczepieniach w sposób rzetelny i wiarygodny.

Na podstawie ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, ogłasza się Program Szczepień Ochronnych na dany rok, który stanowi załącznik do komunikatu Głównego Inspektora Sanitarnego.

W 2021 r. zmniejszyła się liczba dzieci, młodzieży i osób dorosłych zaszczepionych preparatami szczepionkowymi zalecanymi przeciw kleszczowemu zapaleniu mózgu, WZW typu A, WZW typu B, *Neisseria meningitidis*. W roku sprawozdawczym zanotowano większą liczbę osób zaszczepionych przeciw wirusowi brodawczaka ludzkiego, ospie wietrznej oraz grypie.

Analizę wykonawstwa szczepień obowiązkowych dzieci i młodzieży według wieku w Powiecie Pajęczańskim zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych w latach 2020/2021 przedstawia tabela 3.

Tabela 3. Analiza wykonawstwa szczepień obowiązkowych dzieci i młodzieży według wieku zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych latach 2020/2021

Rodzaj szczepienia	Rok 2020		Rok 2021	
	rok urodzenia	wykonawstwo	rok urodzenia	wykonawstwo
GRUŻLIA szczepionka BCG noworodki	2020	97,78	2021	97,21
	2019	96,71	2020	99,27
WIRUSOWE ZAPALENIE WĄTROBY typu B szczepienie pierwotne i uzupełniające	2020	77,04	2021	86,07
	2019	97,65	2020	97,55
BŁONICA, TĘŻEC, KRZTUSIEC szczepienie pierwotne	2020	34,32	2021	50,14
POLIOMYELITIS szczepienie pierwotne	2020	32,10	2021	33,98
HAEMOPHILUS INFLUENZAE typu b szczepienie pierwotne	2020	36,30	2021	49,86
ODRA, ŚWINKA, RÓŻYCZKA szczepienie podstawowe	2019	66,12	2020	62,10
	2018	88,97	2019	88,24
BŁONICA, TĘŻEC, KRZTUSIEC szczepienie pierwotne i uzupełniające	2019	91,53	2020	88,76
	2018	96,55	2019	91,53
POLIOMYELITIS szczepienie pierwotne i uzupełniające	2019	91,06	2020	88,76
	2018	96,55	2019	91,53
HAEMOPHILUS INFLUENZAE typu b szczepienie pierwotne i uzupełniające	2019	94,35	2020	88,76
	2018	96,55	2019	91,53
STREPTOCOCCS PNEUMONIAE szczepienie pierwotne i uzupełniające	2020	55,31	2021	60,17
	2019	94,11	2020	91,44
BŁONICA, TĘŻEC, KRZTUSIEC 6-ty rok życia szczepienie przypominające	2015	98,91	2016	99,57
	2014	99,95	2015	98,91
POLIOMYELITIS 6-ty r.ż. szczepienie przypominające	2015	98,91	2016	99,57
	2014	99,32	2015	98,91

ODRA, ŚWINKA, RÓŻYCZKA 10-ty rok życia szczepienie I przypominające	2011	97,12	2012	99,16
	2010	99,61	2011	99,18
BŁONICA, TĘŻEC, KRZTUSIEC 14-ty rok życia szczepienie II przypominające	2007	97,36	2008	99,80
BŁONICA, TĘŻEC 19-ty r. ż. szczepienie III przypominające	2002	98,94	2003	99,52
	2001	99,59	2002	99,34

Z przedstawionej powyżej tabeli wynika:

1. Wyszczepialność noworodków p/gruźlicy nieznacznie zmniejszyła się z 97,78% na 97,21%.
2. Niezaszczepionych pozostało 10 dzieci (rodzice dwójki dzieci nie wyrażają zgody na szczepienie, siedmioro dzieci - okresowe odroczenia lekarskie). Natomiast z rocznika 2020 nie zaszczepiono 3 dzieci (rodzice dzieci uchylają się od szczepień lub odroczenie przez lekarza).
3. Uodpornienie małych dzieci p/ WZW B utrzymuje się na podobnym poziomie.
5. Zaszczepienie małych dzieci w pierwszym i drugim roku życia p/błonicy, tężcowi, krztuścowi, poliomyelitis zwiększyło się.
6. Szczepienie p/odrze, śwince, różyczce nieznacznie się zmniejszyło (osoby niezaszczepione to osoby uchylające się od obowiązku szczepień ochronnych, czasowe odroczenia).
7. Liczba zaszczepionych w 6-tym roku życia p/błonicy, tężcowi, krztuścowi i poliomyelitis nieznacznie się zwiększyła w stosunku do roku poprzedniego.
8. Ilość zaszczepionych w 14-tym roku życia p/błonicy, tężcowi, krztuścowi nieznacznie zwiększyła się.
9. Ilość zaszczepionych w 19-tym roku życia p/błonicy, tężcowi utrzymuje się na podobnym poziomie w porównaniu do roku ubiegłego.

Przedstawiona analiza potwierdza, iż szczepienia ochronne na terenie Powiatu Pajęczańskiego zapewniają wysoki odsetek osób zaszczepionych i zabezpieczają przed szerzeniem się chorób zakaźnych. Dla większości chorób, przeciwko którym realizowane są obowiązkowe szczepienia przyjmuje się, że odporność populacyjną osiąga się przy zaszczepieniu co najmniej ok. 95% populacji, co w przypadku wielu chorób udało się osiągnąć.

III. STAN SANITARNY PODMIOTÓW LECZNICZYCH

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Pajęcznie w 2021 r. podobnie jak w latach poprzednich realizowała zadania z zakresu zdrowia publicznego, w szczególności poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami higieniczno - sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne.

Sprawowanie nadzoru sanitarnego nad podmiotami leczniczymi stacjonarnymi i ambulatoryjnymi obejmowało kontrolę funkcjonalności, stanu technicznego obiektów, zaopatrzenia w wodę, utrzymania czystości powierzchni pomieszczeń, postępowania z bielizną i odpadami medycznymi. Istotną z uwagi na bezpieczeństwo pacjentów i personelu jest ocena i egzekwowanie prawidłowości prowadzenia procesów dezynfekcji i sterylizacji w nadzorowanych obiektach.

Nadzorem objęto również sposób prowadzenia kontroli wewnętrznej w obszarze realizacji działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń chorób zakaźnych.

Działalność kontrolno-represyjna

Pod stałym nadzorem znajduje się ogółem 66 obiektów w tym:

- a) Działalność wykonywana przez podmioty lecznicze ogółem 23 tj.:
 - Oddział wewnętrzny: 1
 - Zakłady Pielęgnacyjno-Opiekuńcze: 1
 - Przychodnie, Ośrodki Zdrowia, Poradnie: 16
 - Zakład badań diagnostycznych i medyczne laboratoria diagnostyczne: 3
 - Zakłady rehabilitacji: 1
 - Punkty pobrań materiału do badań: 1,
- b) Działalność lecznicza wykonywana przez praktykę zawodową ogółem 42 tj.:
 - Indywidualne praktyki lekarskie, Specjalistyczne praktyki lekarskie.
 - Grupowa praktyka pielęgniarek: 1

Ogółem w podmiotach leczniczych przeprowadzono 106 kontroli w tym 25 kontroli dotyczyło przestrzegania przepisów przeciwepidemicznych w związku z wystąpieniem stanu epidemii). Wydano 1 decyzję administracyjną, nie stosowano karami mandatowego.

Stan techniczny i funkcjonalność pomieszczeń nadzorowanych obiektów

Na podstawie wyników kontroli przeprowadzonych w 2021 r. w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego nad podmiotami leczniczymi, prowadzącymi działalność leczniczą ocenia się, że z roku na rok stan placówek pod względem sanitarno - higienicznym ulega poprawie.

Stan sanitarno - techniczny nadzorowanych obiektów ocenia się pozytywnie. We wszystkich podległych podmiotach stosowane są środki dezynfekcyjne zgodnie z ustawą o wyrobach medycznych i produktach biobójczych. Nie stwierdzono braków w zaopatrzeniu w te preparaty. Osoby przeprowadzające dezynfekcję ściśle przestrzegają ustalonych procedur opracowanych przez placówki. Środki dezynfekcyjne są dobierane właściwie (spektrum, czas, zastosowanie).

W Zakładzie Opiekuńczo-Lecznicznym oraz w Zakładzie Rehabilitacji Leczniczej, które funkcjonują w strukturach SPZOZ w Pajęcznie, stwierdzono nieprawidłowości sanitarno – techniczne, w związku z czym wydano decyzję administracyjną nakazującą usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości.

W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego w zakresie sterylizacji dokonano oceny procedur sterylizacyjnych z uwzględnieniem przyjętych rozwiązań zaopatrzenia w materiały sterylne. Na terenie powiatu ogółem zarejestrowanych jest 19 urządzeń sterylizacyjnych. W placówkach prowadzona jest kontrola wewnętrzna procesów sterylizacji. Autoklawy testowane testami bakteriologicznymi sporal A, prób kwestionowanych nie było.

Ocena działalności zespołów do spraw zakażeń szpitalnych

Zakażenia wewnątrzszpitalne to jedno z najpoważniejszych zagrożeń dla hospitalizowanych pacjentów. Zakażeń tych nie można całkowicie wyeliminować, a jedynie doprowadzić do minimalizacji ich występowania.

We wszystkich podmiotach leczniczych, w których udzielane są całodobowe świadczenia zdrowotne powołane zostały Zespoły ds. Zakażeń Zakładowych.

W Szpitalu Powiatowym w Pajęcznie w 2021 r. zarejestrowano dwa ogniska Covid-19.

Podsumowanie

1. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych i zakażeń na terenie Powiatu Pajęczańskiego w 2021 r. została zdominowana przez zachorowania Covid-19.
2. W związku ze stanem epidemii SARS-CoV-2 zlecono 372 badania genetyczne w kierunku wirusa SARS-CoV-2.
3. Nie obserwowano epidemicznego występowania innych chorób zakaźnych, nie rejestrowano przypadków chorób wymagających uruchamiania systemu wczesnego ostrzegania takich jak: cholera, dżuma, ospa prawdziwa.
4. W 2021 r. liczba zachorowań na biegunki o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu u dzieci do lat 2 w porównaniu do roku 2020 zmniejszyła się.
5. W porównaniu do 2020 r., w roku 2021 zmniejszyła się zapadalność na grypę sezonową.
6. Zaobserwowano spadek zachorowań na choroby wieku dziecięcego tj. różyczkę, płonicę, świnkę i ospę wietrzną. Na mniejszą liczbę zachorowań miało wpływ zamknięcie placówek nauczania i wychowania oraz wprowadzony system nauki zdalnej w związku z wystąpieniem epidemii COVID-19.
7. Liczba osób pokąsanych przez zwierzęta zwiększyła się w stosunku do 2020 r., liczba osób, u których podjęto decyzję o szczepieniu p/ wścieklicznie również się zwiększyła.
8. W 2021 r. zapadalność na gruźlicę była na tym samym poziomie co w roku poprzednim.
9. Ważną rolę w profilaktyce chorób zakaźnych spełnia rzetelne upowszechnianie wiedzy o chorobach zakaźnych i zakażeniach.
10. Program Szczepień Ochronnych realizowany był zadawalająco. Dla większości chorób, przeciwko którym realizowane są obowiązkowe szczepienia przyjmuje się, że

odporność populacyjną osiąga się przy zaszczepieniu co najmniej ok. 95% populacji, co w przypadku wielu chorób udało się osiągnąć.

11. Niepokojącym trendem dla całej populacji może okazać się systematycznie zyskująca na popularności tendencja do unikania szczepień, działanie ruchów antyszczepionkowych. Ze względu na utrzymującą się wysoką liczbę osób uchylających się od realizacji obowiązkowych szczepień ochronnych, konieczne jest kontynuowanie akcji edukacyjnych i szukanie nowych sposobów dotarcia do opiekunów z informacjami wskazującymi na zasadność realizacji szczepień ochronnych.
12. Analiza stanu sanitarnego podmiotów leczniczych wskazuje, że placówki zorganizowane są prawidłowo i spełniają w podstawowym zakresie obowiązujące wymogi sanitarno-epidemiologiczne.

IV. JAKOŚĆ WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA I KĄPIELI

Nadzorem objęto 23 urządzenia wodociągowe, w tym:

- wodociągi o produkcji ≤ 100 [m³/d] – 7 obiektów;
- wodociągi o produkcji 101 – 1000 [m³/d] – 14 obiektów;
- wodociągi o produkcji 1001 – 10 000 [m³/d] – 2 obiekty;

oraz 21 indywidualnych ujęć, z których woda jest wykorzystywana w ramach działalności gospodarczej, w budynkach użyteczności publicznej, w podmiotach działających na rynku spożywczym.

W ramach prowadzonego nadzoru nad jakością wody do badań zostało pobranych ogółem 633 próbek wody, w tym:

- 574 próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi z urządzeń i sieci wodociągowej;
- 19 próbek ciepłej wody w celu oceny stopnia skażenia pałeczkami *Legionella sp.*: 8 próbek w podmiocie wykonującym działalność leczniczą całodobową, 8 próbek w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym, 3 próbki w pływalni krytej;
- 40 próbek wody basenowej.

Ocena jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi

Zgodnie z ustawą z dnia 7 czerwca 2001r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzeniu ścieków (Dz. U. z 2020r. poz. 2028) Państwowa Inspekcja Sanitarna **sprawuje kontrolę** nad jakością wody w wodociągach na terenie całego powiatu. Ludność w poszczególnych gminach zaopatrywana jest w wodę do spożycia z urządzeń własnych gmin, z wodociągów zakładowych i ujęć lokalnych (zakłady produkujące żywność, ферmy drobiu, ubojnia zwierząt). **Za jakość wody odpowiada producent, czyli wójt, burmistrz, przedsiębiorstwo wodno-kanalizacyjne.** Zakres badań obejmował badania mikrobiologiczne, fizykochemiczne i organoleptyczne. Badania jakości wody do spożycia wykonuje laboratorium Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Wieluniu i Łodzi lub inne laboratoria o udokumentowanym systemie jakości badań zatwierdzonym przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Podstawę zapewnienia konsumentom bezpiecznej wody do spożycia stanowią zarówno badania wykonywane przez producentów wody w ramach kontroli wewnętrznej, jak i badania realizowane w ramach nadzoru Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Pajęcznie. Producenci wody prowadzili badania jakości wody w ramach kontroli wewnętrznej na podstawie uzgodnionych z organami Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Pajęcznie harmonogramów pobierania próbek wody, zgodnie z częstotliwością i zakresem określonym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Sprawozdania z powyższych badań były przekazywane PSSE w Pajęcznie. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pajęcznie weryfikował terminowość ich przekazywania, analizował wyniki badań jakości wody, w konsekwencji tego określał przydatność wody do spożycia. W sytuacji gdy woda nie odpowiadała wymaganiom rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody

przeznaczonej do spożycia przez ludzi, monitorował wywiązywanie się producentów wody z realizacji działań naprawczych mających na celu przywrócenie jakości wody do wymagań ww. rozporządzenia. Każdorazowo po stwierdzeniu, że jakość wody ulega zmianie i odbiega od wymagań określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia dnia 7 grudnia 2017r. *w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi*, formułowane były komunikaty o jakości wody i zaleceniach jej użytkowania. Komunikaty przekazywane były właściwym samorządom odpowiedzialnym za zbiorowe zaopatrzenie w wodę do spożycia, w celu podania ich do wiadomości konsumentów, a także umieszczane były na stronie internetowej Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Pajęcznie .

Na podstawie wyników badań próbek wody pobranych z w/w urządzeń wodociągowych, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pajęcznie ocenił, iż jakość wody w nadzorowanych wodociągach na koniec 2021 roku spełniała wymagania (w tym warunkowo w 1 wodociągu zbiorowego zaopatrzenia oraz na 1 ujęciu indywidualnym, z którego woda jest wykorzystywana do zaopatrzenia w wodę budynku mieszkalnego oraz na cele socjalno-bytowe pracowników zakładu).

Wodociągi, w których jakość wody w ciągu roku nie spełniała wymagań określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia *w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi*:

- wodociąg Zamoście (bakterie grupy coli, mangan),
- wodociąg zakładowy „ANITA” w Działoszynie (bakterie grupy coli, Escherichia coli, ogólna liczba mikroorganizmów w 22°C),
- wodociąg Nowa Brzeźnica (bakterie grupy coli, Escherichia coli, ogólna liczba mikroorganizmów w 22°C),
- wodociąg zakładowy „KORKUS” w Pajęcznie (bakterie grupy coli),
- wodociąg zakładowy „NATURA” w Ważnych Młynach (ogólna liczba mikroorganizmów w 22°C),
- wodociąg zakładowy „WaldiBen” w Zalesiakach (bakterie grupy coli, Escherichia coli),
- wodociąg zakładowy PGE Trębaczew (ogólna liczba mikroorganizmów w 22°C).

Po rozważeniu stopnia zagrożenia dla zdrowia konsumentów, PPIS w Pajęcznie stwierdził:

- brak przydatności wody do spożycia w wodociągu Zamoście, „ANITA” w Działoszynie, Nowa Brzeźnica i „WaldiBen” w Zalesiakach oraz nakazał podjęcie działań naprawczych mających na celu doprowadzenie jakości wody do zgodnej z obowiązującymi przepisami,
- warunkową przydatność wody do spożycia w wodociągach: Nowa Brzeźnica, „NATURA” w Ważnych Młynach, „KORKUS” w Pajęcznie, Zamoście, Trębaczew PGE oraz nakazał doprowadzenie jakości wody w wyżej wymienionych urządzeniach wodociągowych do wymagań określonych przepisami.

Kontrolne badania wody wykonane po zakończeniu działań naprawczych wykazały, iż jakość wody uległa poprawie w tych wodociągach. Wyjątek stanowią 2 wodociągi:

- wodociąg zbiorowego zaopatrzenia Zamoście, w którym stwierdzono ponadnormatywną zawartość manganu. Termin doprowadzenia jakości wody w tym wodociągu do zgodnej z obowiązującymi przepisami wyznaczono na 30.09.2022r.
- wodociąg indywidualny PGE Trębaczew, w którym stwierdzono podwyższony parametr ogólna liczba mikroorganizmów w w 22°C). Trwają działania naprawcze.

Okresowe pogorszenie jakości wody w zakresie parametrów fizykochemicznych wystąpiło w 5 wodociągach zbiorowego zaopatrzenia: Janki (żelazo), Kolonia Lisowice (mangan), Kieńczygłów (mangan), Pajęczno (mangan), Niżankowice (chlor wolny) oraz w 4 indywidualnych ujęciach wody: KORKUS w Pajęcznie (żelazo, mętność), Kuźnica (chlor wolny), NATURA (mangan) i MORYŃ (żelazo i mangan). PPIS w Pajęcznie uznał stwierdzone przekroczenie za nie stwarzające zagrożenia dla zdrowia ludzi. Jednocześnie mając na uwadze zapewnienie bezpieczeństwa zdrowotnego konsumentom polecił podjęcie w trybie natychmiastowym działań naprawczych, a po ich zakończeniu wykonanie kontrolnego badania wody mającego na celu sprawdzenie czy woda spełnia określone wymagania. Jakość wody uległa poprawie i odpowiada wymaganiom.

Ogólna liczba ludności zaopatrywanej w wodę z nadzorowanych urządzeń zbiorowego zaopatrzenia w wodę wynosiła – 50 749 osób. Indywidualne ujęcia zaopatrywały w wodę do spożycia 206 osób.

Stosowane technologie uzdatniania wody

Woda przeznaczona do spożycia przez ludzi ujmowana w 28 nadzorowanych wodociągach i indywidualnych ujęciach wody nie była poddawana procesom uzdatniania.

Stałe uzdatnianie metodą filtracji (odżelazianie i/lub odmanganianie) i napowietrzania stosowane jest na 9 ujęciach wodociągów publicznych: Janki gm. Pajęczno, Zamoście gm. Strzelce Wielkie, Rząśnia, Kieńczygłów, Siemkowice, Siemkowice-Olszynka, Radoszewice gm. Siemkowice, Sulmierzyce, Nowa Brzeźnica oraz na 7 ujęciach indywidualnych (zakładowych).

Stała dezynfekcja wody stosowana jest na 8 ujęciach wodociągów publicznych: Pajęczno, Działoszyn, Kolonia Lisowice, Niżankowice, Trębaczew, Zalesiaki Bobrowniki i Szczyty (promienie UV i podchloryn sodu).

Ocena jakości wody w kąpieliskach i w basenie

Nadzorem sanitarnym w zakresie jakości wody do kąpeli objęto 1 obiekt, tj. Powiatową Pływalnię w Pajęcznie przy ul. Sienkiewicza. Woda do badania pobierana była w ramach kontroli urzędowej i wewnętrznej, zgodnie z harmonogramem ustalonym z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Pajęcznie. Łącznie do badania pobrano 40 prób wody basenowej. Na podstawie analizy sprawozdań z badania pobranych próbek wody stwierdzono, że jakość wody w niecce basenowej i wody wprowadzanej do niecki z systemu cyrkulacji w całym okresie sprawozdawczym odpowiadała obowiązującym wymaganiom.

Na terenie nadzorowanym w 2021 roku nie funkcjonowało żadne kąpielisko ani miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli.

Ocena jakości ciepłej wody

Pod nadzorem w 2021r. znajdowało się 7 instalacji ciepłej wody użytkowej. W ramach monitoringu jakości wody, w celu wykrywania bakterii *Legionella sp.* zostało pobranych do badania łącznie 19 próbek wody w 3 obiektach: w Szpitalu Powiatowym w Pajęcznie, w Powiatowej Pływalni w Pajęcznie oraz w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Działoszynie. Przeprowadzone badania wykazały skażenie systemów wodnych pałeczkami *Legionella sp.* w Powiatowej Pływalni w Pajęcznie oraz w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Działoszynie. W związku z tym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pajęcznie wydał decyzje administracyjne, w których nakazał doprowadzić jakość wody ciepłej użytkowej w/w obiektach do obowiązujących przepisów, tj. do wartości poniżej 100 jtk/100ml. Po przeprowadzeniu działań naprawczych i wykonaniu badań ciepłej wody użytkowej pobranej z instalacji wody ciepłej w Powiatowej Pływalni w Pajęcznie oraz w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Działoszynie, które potwierdziły właściwą jej jakość, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pajęcznie wydał oceny, w których stwierdził, że woda w instalacji wody ciepłej w zakresie przebadanych parametrów spełnia wymagania rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 07 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U z 2017r., poz. 2294).

V. STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

W 2021 roku w ewidencji znajdowało się 219 obiektów, w tym:

Lp.	Grupy zakładów	Liczba zakładów
1	Zakłady kosmetyczne	33
2	Zakłady fryzjerskie	56
3	Zakłady odnowy biologicznej	9
4	Cmentarze	26
5	Obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie	3
6	Obiekty, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z usług fryzjerskich, kosmetycznych, tatuażu i odnowy biologicznej,	7
7	Kaplice przedpogrzebowe	16
8	Inne obiekty w tym: dom kultury, kino, zakłady pogrzebowe, stacje paliw, ферmy drobiu, stadiony sportowe, parking leśny, apteki i punkty apteczne, sklep zielarsko-drogerijny, targowiska, firmy transportowe (przewóz osób), place zabaw dla dzieci	62
9	Pływalnia kryta	1
10	Ustęp publiczny stały skanalizowany	1
11	Dom pomocy społecznej	1
12	Placówka zapewniająca całodobową opiekę	1
13	Gospodarstwa agroturystyczne	2
14	Zakład tatuażu	1

Przeprowadzono 623 kontrole, w tym:

- 138 zgodnie z harmonogramem nadzoru nad obiektami na 2021r.,
- 285 poza harmonogramem (w tym kontrole: sprawdzające wykonanie nałożonych obowiązków, kontrole przestrzegania obowiązków przedsiębiorców w zakresie zapobiegania Covid-19, sprawdzające czystość i porządek na terenie gmin, w nowo zarejestrowanych obiektach na wniosek podmiotów rozpoczynających działalność, warunków przeprowadzania ekshumacji),
- 15 w ramach interwencji,
- 185 w ramach nadzoru nad jakością wody do spożycia.

Uczestniczono w 29 ekshumacjach.

Wydano:

- 87 decyzji
- 10 postanowień,
- 8 opinii sanitarnych,
- 444 oceny jakości wody.

Nałożono 5 mandatów karnych.

Stan higieniczno-sanitarny budził zastrzeżenia w 15 spośród wszystkich skontrolowanych obiektów. Stwierdzone uchybienia miały wpływ na zapewnienie właściwych warunków świadczenia usług dla ludności oraz utrzymanie odpowiedniego stanu sanitarnego obiektów i urządzeń użyteczności publicznej.

Z uwagi na stwierdzone w wyniku kontroli uchybienia, zostały wydane decyzje administracyjne nakazujące usunięcie nieprawidłowości sanitarno-technicznych oraz nałożono grzywny w drodze mandatu karnego. Przeprowadzone kontrole w zakładach, w których zastosowano karanie mandatowe wykazały poprawę warunków sanitarno – technicznych. Wykonanie nakazów ujętych w decyzjach administracyjnych zweryfikowano podczas kontroli sprawdzających – nieprawidłowości usunięto.

Podsumowanie

1. W 2021 roku, pomimo tego, iż działania pracowników PSSE w Pajęcznie skupione były przede wszystkim na przeciwdziałaniu i zwalczaniu epidemii Covid-19, woda w nadzorowanych wodociągach znajdowała się pod stałym nadzorem. Próbkę wody pobierane były zgodnie z harmonogramem przez cały 2021 rok.
2. W wodociągach Zamoście, Nowa Brzeźnica, ANITA, WaldiBen, NATURA, KORKUS, PGE w Trębaczewie wystąpiło okresowe lub krótkotrwałe pogorszenie jakości wody w zakresie parametrów mikrobiologicznych. Wskutek podjętych w trybie natychmiastowym działań naprawczych, jakość wody uległa poprawie i spełniała określone normy. Przeprowadzona analiza wyników kontroli oraz przyczyn zanieczyszczenia wody do spożycia wskazuje, że konieczne jest kontynuowanie działań mających na celu polepszenie stanu sanitarno-technicznego infrastruktury wodociągowej.
3. Stwierdzono pogorszenie się jakości ciepłej wody użytkowej w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Działoszynie i w Powiatowej Pływalni w Pajęcznie. W wyniku przeprowadzonych działań naprawczych woda odpowiadała wymaganiom obowiązujących przepisów prawnych.
4. W 2021 roku na terenie powiatu pajęczańskiego nie funkcjonowało żadne kąpielisko ani miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli. Na terenie powiatu brakuje kąpielisk. Organy inspekcji sanitarnej nie nadzorują wszystkich potencjalnych miejsc, które w świadomości społeczeństwa mogą funkcjonować jako miejsca tradycyjnie wykorzystywane do kąpieli. Niestety ma to zasadniczy wpływ na bezpieczeństwo osób korzystających z takich miejsc.
5. Stan sanitarno-higieniczny nadzorowanych obiektów użyteczności publicznej oceniono jako dobry, pomimo stwierdzenia w wyniku prowadzonych kontroli uchybień.

VI. STAN SANITARNY PLACÓWEK DLA DZIECI I MŁODZIEŻY

W roku sprawozdawczym 2021 Pion Higieny Dzieci i Młodzieży nadzorował ogółem 46 placówek, z których 44 to placówki edukacyjne i opiekuńczo – wychowawcze oraz poradnie psychologiczno - pedagogiczne, a 2 to placówki sezonowe. Katalog placówek objętych nadzorem obejmował:

- 17 szkół podstawowych
- 3 żłobki i 2 kluby dziecięce
- 11 przedszkoli, w tym 1 punkt przedszkolny
- 6 zespołów, w skład których wchodzi 10 szkół podstawowych i 6 przedszkoli
- 2 zespoły szkół ponadpodstawowych, w skład których wchodzi 2 licea ogólnokształcące, 1 szkoła branżowa oraz technikum,
- Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy,
- 2 Poradnie Psychologiczno – Pedagogiczne,
- 2 placówki wypoczynku letniego.

W roku 2021 na terenie Powiatu Pajęczno nie nastąpiły większe zmiany w infrastrukturze nadzorowanych placówek. Do wykazu obiektów doszły: zespół szkolno – przedszkolny oraz żłobek, natomiast likwidacji uległ klub dziecięcy.

W roku 2021 działania Inspekcji Sanitarnej podobnie, jak w roku ubiegłym, w znacznym stopniu zostały zdeterminowane przez rozwijającą się pandemię wirusa SARS-CoV-2. Oprócz realizacji zadań wynikających z nadzoru nad warunkami sanitarno – higienicznymi placówek dla dzieci i młodzieży, realizowano również zadania, które związane były z panującą pandemią. Ze skontrolowanych placówek korzystało łącznie 5510 dzieci i młodzieży, w tym 3254 uczniów szkół podstawowych, 1145 przedszkolaków i 144 dzieci objętych opieką w żłobkach i klubach dziecięcych. Łącznie przeprowadzono 133 kontrole w czasie których nadzorowano i sprawdzano nie tylko to, w jakim stopniu placówki zapewniają dzieciom i młodzieży właściwe warunki sanitarno – higieniczne, lecz również jak wdrażane są w życie i przestrzegane wytyczne przeciwepidemiczne MZ, MEN i GIS dla poszczególnych typów placówek. Wśród przeprowadzonych roku 2021 kontroli były zarówno kontrole planowe wynikające z harmonogramu pracy, jak i kontrole podjęte w związku panującą sytuacją epidemiologiczną oraz o charakterze interwencyjnym tj. podjęte na skutek zgłoszenia dotyczącego podejrzenia istnienia na terenie placówki nieprawidłowości w zapewnieniu dzieciom i młodzieży bezpiecznych i higienicznych warunków pobytu. Te ostatnie dotyczyły przede wszystkim obaw zgłaszanych przez rodziców związanych np. ze zbyt niską temperaturą w pomieszczeniach szkolnych, czy niestosowania wytycznych przeciwepidemicznych w szkole. W każdym przypadku w wyniku działań pracowników Inspekcji Sanitarnej sprawy te były wyjaśniane i rozwiązywane.

W 2021 roku, panująca w kraju sytuacja epidemiologiczna dotknęła również placówki edukacyjne na terenie Powiatu Pajęczańskiego. W okresie od stycznia do grudnia 2021r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pajęcznie wydał łącznie 105 pozytywnych opinii dotyczących wnioskowanych przez dyrektorów placówek zmian wariantu nauczania bądź to

na wariant hybrydowy, bądź o zawieszeniu zajęć i przejściu na wariant zdalny. W tym czasie objęto kwarantanną **3578** uczniów.

Zaplecze sanitarne placówek oraz warunki do utrzymania higieny osobistej

Źródłem zaopatrzenia szkół i placówek oświatowo-wychowawczych na terenie powiatu w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi są urządzenia wodociągowe zbiorowego zaopatrzenia w wodę. Nadzór nad jakością wody pochodzącej z przedmiotowych wodociągów sprawują organy inspekcji sanitarnej. Jakość wody w omawianych wodociągach odpowiadała wymaganiom. Nieprawidłowości w zakresie gospodarowania odpadami oraz ściekami powstałymi na terenie tych obiektów w czasie kontroli nie stwierdzono. W 2021 roku wszystkie skontrolowane placówki podłączone były do sieci wodociągowej. 26 placówek podłączonych do sieci kanalizacyjnej centralnej, 8 placówek posiada własne szamba (zbiorniki bezodpływowe), 2 placówki posiadają własne oczyszczalnie ścieków.

Spośród 38 skontrolowanych placówek, w jednej nie zapewniono zgodnego z obowiązującymi przepisami standardu dostępności do urządzeń sanitarnych ze względu na zwiększoną liczbę uczniów w bieżącym roku szkolnym. W żadnym obiekcie nie stwierdzono zaniedbań w zakresie stanu czystości i porządku oraz stanu technicznego urządzeń sanitarnych. We wszystkich placówkach zadbano o dostateczną ilość płynu dezynfekującego, zapewniono środki higieny i inne wyposażenie (np. papier toaletowy, ręczniki jednorazowego użytku, mydło w płynie w dozownikach). Wszędzie w pomieszczeniach sanitarnohigienicznych umieszczono instrukcje prawidłowego mycia i dezynfekcji rąk.

Zapewnienie właściwego dostępu do środków higieny i bieżącej ciepłej wody, wpływa na stworzenie należytych pod względem higienicznym i zdrowotnym warunków do utrzymania higieny osobistej uczniów w placówkach. Jest to szczególnie ważne w czasie panującej epidemii.

Dostosowanie mebli do zasad ergonomii

Biorąc pod uwagę obecnie obowiązujące przepisy, placówki dla dzieci i młodzieży powinny posiadać certyfikat potwierdzający zgodność wyrobu z Polskimi Normami lub atest potwierdzający bezpieczeństwo użytkowania produktu.

Wszystkie przedszkola, żłobki i kluby dziecięce na terenie naszego powiatu posiadają w pełni certyfikowane meble i sprzęt edukacyjny.

Na 31 skontrolowanych placówek edukacyjnych, w 23 szkołach i przedszkolach meble i sprzęt edukacyjny posiadają certyfikaty w 100%, natomiast w 7 placówkach w powyżej 50%, a w 1 szkole do 50%.

Podczas kontroli przeprowadzono również ocenę prawidłowości rozmieszczenia dzieci i uczniów w ławkach i stolikach zgodnie z obowiązującymi normami oraz ergonomię mebli szkolnych i przedszkolnych, czyli ich dostosowanie do wzrostu przedszkolaków i uczniów.

W przedszkolach przeprowadzona w 3 oddziałach 1 placówki ocena w tym zakresie wykazała, że meble zestawione są prawidłowo, a dzieci siedzą na krzeselkach i przy stolikach dostosowanych do ich wzrostu.

Oceniono ten aspekt również w 4 oddziałach 2 placówek szkolnych. Dokonano oceny łącznie 122 stanowisk pracy ucznia. W badanym zakresie nieprawidłowości nie stwierdzono.

W trosce o stan zdrowia uczniów został wprowadzony prawny obowiązek zapewnienia uczniom miejsca na pozostawienie w placówkach podręczników i przyborów szkolnych., gdyż nadmierne obciążenie dzieci ciężarem tornistrów lub plecaków może mieć różnorakie konsekwencje dla ich zdrowia. Na terenie Powiatu Pajęczańskiego z tego obowiązku wywiązały się wszystkie skontrolowane placówki.

Warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego

W ramach nadzoru nad bezpieczeństwem i higieną pobytu dzieci i młodzieży w szkołach, kontrolami objęto również warunki sanitarno – higieniczne prowadzenia zajęć wychowania fizycznego. Oceniano nie tylko posiadanie przez placówkę infrastruktury sportowej, ale także jej stan sanitarno – techniczny.

W 2021 roku z pełnej infrastruktury sportowej tj. szkolnego zespołu sportowego wraz z boiskiem (sala gimnastyczna, sala rekreacyjna i pomieszczenia pomocnicze) korzystali uczniowie 11 spośród 18 skontrolowanych placówek. Salę gimnastyczną z boiskiem posiada 1 placówka.

Podczas kontroli oceniano również stopień korzystania przez uczniów z natrysków po zajęciach sportowych. W 11 szkołach są one czynne, jednak nieużywane.

Ocena planu zajęć dydaktycznych

Właściwa organizacja procesu nauczania i wychowania w szkołach ma niewątpliwy wpływ na rozwój ucznia, dlatego – zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi – plan zajęć dydaktyczno – wychowawczych powinien uwzględniać potrzebę równomiernego obciążenia uczniów zajęciami w kolejnych dniach tygodnia oraz stałego rozpoczynania zajęć szkolnych. W 2021 roku pod tym kątem skontrolowano 220 oddziałach w 9 placówkach. Należy zauważyć, iż w żadnej z badanych w tym zakresie szkół nieprawidłowości nie stwierdzono.

Ocena warunków wypoczynku dzieci i młodzieży

Na terenie Powiatu Pajęczańskiego w 2021 roku nie zanotowano turnusów wypoczynku zimowego, natomiast w ramach wypoczynku letniego, w roku 2021 zarejestrowano jeden Ośrodek Obozowo – Biwakowy i jeden Obóz Harcerski. W czasie 13 turnusów wypoczywało na terenie powiatu 827 uczestników. Podczas trwania wypoczynku przeprowadzono 13 kontroli, w czasie których sprawdzano stan sanitarno – higieniczny obiektów. Żadna z kontroli nie wykazała uchybień w zakresie zapewnienia uczestnikom bezpiecznych warunków oraz w zakresie stanu higieniczno – sanitarnego,

W ramach przeprowadzonych kontroli, prowadzono również wśród dzieci i młodzieży działania prewencyjne i profilaktyczne zmierzające do zapewnienia uczestnikom bezpiecznego wypoczynku na naszym terenie, szczególny nacisk kładąc na przestrzeganie wytycznych dla organizatorów wypoczynku letniego w czasie epidemii.

Profilaktyczna opieka zdrowotna

Na 18 skontrolowanych placówek 16 posiada gabinet profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej, oraz zapewnia swoim uczniom opiekę stomatologiczną.

Przygotowanie szkół do nowego roku szkolnego

Dużym wyzwaniem w 2021 roku był powrót uczniów do szkół po przerwie wakacyjnej. W tym zakresie pracownicy Inspekcji Sanitarnej ściśle współpracowali z dyrektorami placówek służąc radą i pomocą w przeprowadzeniu tego przedsięwzięcia.

Przeprowadzono 7 kontroli, w ramach których sprawdzano, w jaki sposób placówki przygotowały się na przyjęcie uczniów po przerwie wakacyjnej wdrażając w życie wytyczne przeciwepidemiczne MZ, MEN i GIS dla poszczególnych typów placówek. W żadnej ze skontrolowanych placówek nie stwierdzono uchybień.

Podsumowanie

1. Mimo, iż w większości skontrolowanych szkół nie przeprowadzono poważniejszych prac remontowych, skupiając się na zapewnieniu uczniom bezpiecznych warunków w czasie epidemii, to na podstawie analizy wyników przeprowadzonych kontroli oceniono, że stan sanitarno-higieniczny nadzorowanych obiektów uległ poprawie.
2. Urządzenia sanitarne są sprawne technicznie. Przy umywalkach do mycia rąk zapewniona jest bieżąca ciepła i zimna woda.
3. W dalszym ciągu w kilku obiektach stwierdza się niedostateczną infrastrukturę do zajęć wychowania fizycznego, dotyczy to głównie szkół wiejskich w zakresie m.in braku przebieralni czy prowadzeniu zajęć na korytarzach szkolnych.
4. Plany zajęć dydaktyczno – wychowawczych uwzględniają potrzebę równomiernego obciążenia uczniów zajęciami w kolejnych dniach tygodnia oraz stałego rozpoczynania zajęć szkolnych.
5. Wszystkie szkoły pracują w systemie jednozmianowym.
6. W podległych placówkach uczniowie mają zapewnioną możliwość pozostawienia części podręczników i przyborów szkolnych. Inspekcja Sanitarna motywuje uczniów do prawidłowego i zdrowego trybu życia, jak również zwraca uwagę dzieciom, ich rodzicom, opiekunom i nauczycielom na problem przeciążonych plecaków będących przyczyną wad postawy, przekazuje wiedzę na temat wyboru właściwego tornistra, jego prawidłowego pakowania, użytkowania oraz kształtowania nawyków prawidłowej postawy ciała. Zauważa się, że niewielki odsetek uczniów wykorzystuje możliwość pozostawienia podręczników szkole.
7. Meble szkolne utrzymane są w dobrym stanie sanitarno - technicznym.
8. Stan sanitarno - higieniczny obozów był prawidłowy.
9. We wszystkich nadzorowanych placówkach jest przestrzegany obowiązek całkowitego zakazu palenia wyrobów tytoniowych, nowatorskich wyrobów tytoniowych i papierosów elektronicznych

VII. WARUNKI SANITARNO – HIGIENICZNE ŚRODOWISKA PRACY

W roku 2021 nadzorem objęto 267 zakładów pracy zatrudniających ogółem 4772 pracowników.

Pod względem ilości zatrudnionych pracowników w dalszym ciągu dominuje sektor przetwórstwa przemysłowego owoców i warzyw oraz inne zakłady produkcji żywności – 35 % ogółu zatrudnionych, następnie produkcja wyrobów z mineralnych surowców, w tym produkcja cementu – 13,0 %, handel hurtowy, detaliczny – łącznie 12,0 %, opieka zdrowotna – 9,3 % ogółu zatrudnionych.

Od wielu lat w ewidencji dominują zakłady małe, zatrudniające do 9 pracowników – 162 obiekty (stanowi 60,6 %) oraz zatrudniające od 10 do 49 pracowników – 88 obiektów (stanowi 32,9 %). Dwa obiekty zatrudniają ponad 500 osób.

Bieżący nadzór sanitarny sprawowany przez higienę pracy Państwowej Inspekcji Sanitarnej Powiatu Pajęczańskiego obejmował w 2021r. kontrole dotyczące przestrzegania przepisów m.in. z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładach pracy, wykonywania badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy, przeprowadzania profilaktycznych badań lekarskich u zatrudnionych pracowników, występowania substancji chemicznych i ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy, występowania szkodliwych czynników biologicznych w środowisku pracy, produktów biobójczych oraz prekursorów narkotyków kategorii 2 i 3, a także oceny ryzyka zawodowego.

W roku 2021 w ramach nadzoru nad warunkami pracy przeprowadzono ogółem 159 kontroli. Przeprowadzono 4 postępowania w zakresie chorób zawodowych. Wydano ogółem 21 decyzji administracyjnych dotyczących środowiska pracy, które zawierały 58 nakazów. Wydano jedną decyzję stwierdzającą chorobę zawodową oraz jedną decyzję o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej. Wydano jedną decyzję w zakresie środków zastępczych.

Stan higieniczno – sanitarny obiektów

W wyniku kontroli stwierdzono nieprawidłowości w zakresie warunków pracy, złego stanu sanitarnego - higienicznego pomieszczeń produkcyjnych oraz pomieszczeń higieniczno – sanitarnych, uchybienia w zakresie substancji chemicznych i ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy. W celu poprawy warunków pracy zatrudnionych pracowników wydano decyzje administracyjne nakazujące usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości.

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości:

- brak aktualnych badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy - 15 przypadków;
- brak rejestru czynników szkodliwych oraz kart badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia - 4 przypadki;

- brak poinformowania pracowników o wynikach badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia - 5 przypadków;
- nieprawidłowy stan sanitarno- higieniczny pomieszczeń higieniczno – sanitarnych (brak kabin natryskowych, brak umywalk i zlewu dostosowanych do liczby zatrudnionych pracowników, podłogi w nieodpowiednim stanie technicznym - ubytki, brak wymiany powietrza w pomieszczeniach pracy i pomieszczeniach higieniczno - sanitarnych) - 2 przypadki;
- nieprawidłowe natężenie oświetlenia - 2 przypadki;
- przekroczenie najwyższych dopuszczalnych stężeń czynników pyłowych - 3 przypadki;
- brak oceny ryzyka zawodowego - 2 przypadki;
- brak prowadzenia rejestru pracowników narażonych na działanie czynników rakotwórczych - 2 przypadki;
- brak prowadzenia rejestru prac pracowników narażonych na działanie czynników rakotwórczych - 2 przypadki;
- brak przekazywania informacji w sprawie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy do PWIS - 3 przypadki;
- brak spisu stosowanych substancji i mieszanin niebezpiecznych oraz brak kart charakterystyki - 4 przypadki;
- niewłaściwy dobór ochron indywidualnych - 4 przypadki.

W roku 2021 podczas kontroli stwierdzono w trzech obiektach przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń pyłowych oraz przekroczenia ekspozycji na hałas w jednym obiekcie. W warunkach przekroczenia normatywów higienicznych zatrudnionych było ogółem 20 pracowników. W dwóch obiektach stwierdzono oświetlenie pomieszczeń pracy niezgodne z normą. Podczas prowadzenia kontroli zakładów, w których pracownicy zatrudnieni są w warunkach przekroczeń normatywów higienicznych zwraca się uwagę pracodawców na sprawowanie szczególnej opieki nad pracującymi w takich warunkach i przyjrzeniu się czy pracownik przestrzega ustalonych przepisów i zasad bezpiecznej pracy. Państwowa Inspekcja Sanitarna w ramach sprawowanego nadzoru nad warunkami pracy szczególny nacisk kładzie na występujące w środowisku pracy czynniki o działaniu rakotwórczym lub mutagennym. Ze względu na charakter skutków zdrowotnych temat ten jest realizowany przez Państwową Inspekcję Sanitarną w sposób ciągły. Nowelizacja Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 24 lipca 2012 w sprawie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy spowodowała kontynuację nadzoru w tym zakresie obiektów, w których odbywają się prace związane z narażeniem na wszystkie pyły drewna. Poprzednie przepisy uznawały za czynnik rakotwórczy pyły drewna twardego. W trzech obiektach wydano decyzje administracyjne nakazujące przeprowadzenie pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia na stanowiskach pracy oraz uzupełnienie dokumentacji związanej z narażeniem na działanie czynników rakotwórczych - pyłów drewna tj. rejestr prac i rejestr pracowników oraz przekazywanie właściwemu państwowemu wojewódzkiemu

inspektorowi sanitarnemu i właściwemu okręgowemu inspektorowi pracy Informacji o substancjach chemicznych, ich mieszaninach, czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym. W roku 2021 w celu zwiększenia bezpieczeństwa zdrowotnego zatrudnionych pracowników, mając na uwadze aktualną sytuację epidemiologiczną Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pajęcznie polecił pracodawcom prowadzącym działalność gospodarczą wzmocnienie działań w wymienionym zakresie, przesyłając rekomendacje do nadzorowanych zakładów pracy oraz przeprowadzając w obiektach nadzorowanych, kontrolę w zakresie przestrzegania określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii zawartych.

Postępowanie w sprawie chorób zawodowych

Inspekcja sanitarna prowadzi działania mające na celu ochronę zdrowia pracowników przed niekorzystnym oddziaływaniem czynników szkodliwych i uciążliwych występujących w środowisku pracy, w tym zapobieganie powstawaniu chorób zawodowych. Pracodawca jest obowiązany stosować środki zapobiegające chorobom zawodowym, w szczególności: utrzymywać w stanie stałej sprawności urządzenia ograniczające lub eliminujące szkodliwe dla zdrowia czynniki środowiska pracy, przeprowadzać na własny koszt badania i pomiary czynników szkodliwych dla zdrowia, rejestrować i przechowywać te wyniki a także udostępniać wyniki badań i pomiarów pracownikom. W ramach realizacji zadań ustawowych, na podstawie prowadzonego postępowania, wydawana jest decyzja o stwierdzeniu choroby zawodowej lub decyzja o braku podstaw do jej stwierdzenia. W roku 2021r. PPIS w Pajęcznie, przeprowadził 4 takie postępowania. Do końca 2021r. wydano 1 decyzję administracyjną stwierdzającą chorobę zawodową oraz 1 decyzję o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej. Stwierdzono jeden przypadek przewlekłej choroby narządu głosu spowodowanej nadmiernym wysiłkiem głosowym – pod postacią: Przewlekła choroba narządu głosu spowodowana nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat - niedowład mięśni wewnętrznych krtani z wrzecionowatą niedomykalnością głośni i trwałą dysfonią.

Do uznania choroby zawodowej niezbędne jest:

- a. rozpoznanie choroby zawodowej ujętej w wykazie chorób zawodowych
- b. istnienie związku przyczynowego pomiędzy powstałym schorzeniem a warunkami pracy osoby ubiegającej się o stwierdzenie u niej choroby zawodowej
- c. zgłoszenie choroby zawodowej oraz jej rozpoznanie w okresie zatrudnienia pracownika lub po zakończeniu pracy w takim narażeniu w czasie nie dłuższym niż określony w wykazie chorób zawodowych.

Wszystkie wyżej wymienione przesłanki zostały spełnione.

Zagrożenia stwarzane przez środki zastępcze

W roku 2021r. kontynuowano działania mające na celu ograniczanie zagrożeń życia publicznego stwarzanych przez środki zastępcze i nowe substancje psychoaktywne.

W ramach tych działań PPIS w Pajęcznie wydał jedną decyzję pieniężną - za prowadzone postępowanie i utylizację środków zastępczych. Państwowa Inspekcja Sanitarna na podstawie ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, w rozumieniu ustawy o przeciwdziałaniu

narkomanii, egzekwuje przestrzeganie przepisów dotyczących zakazu wytwarzania, przywozu i wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych, które wiążą się z realizacją zadań, ujętych w *Narodowym Programie Zdrowia*, łącząc profesjonalny system nadzoru w obszarze tzw. „dopalaczy” z działaniami edukacyjnymi, profilaktycznymi i szeroko rozumianą promocją zdrowia. Zakaz wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych obowiązuje od dnia 27 listopada 2010 r., natomiast od 1 lipca 2015r. zakazem tym objęte zostały również nowe substancje psychoaktywne oraz ich przywóz na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Źródłem zakazu staje się decyzja administracyjna, w której zakwestionowane produkty są wskazane z nazwy w odniesieniu do zidentyfikowanych w ich składzie substancji psychoaktywnych.

Podsumowanie

1. W roku 2021 w trzech nadzorowanych zakładach pracy stwierdzono ponadnormatywne narażenie na pył. W związku z tym wszczęto postępowanie administracyjne i wydano decyzję na obniżenie stężeń pyłowych.
2. Liczba zakładów pracy z ponadnormatywnym narażeniem na pyły zwiększyła się w porównaniu do roku 2020, w którym nie odnotowano przekroczeń normatywnów higienicznych w zakresie pyłów.
3. Jak wynika z przedstawionych danych, do najczęściej stwierdzanych nieprawidłowości, szczególnie w przypadku małych przedsiębiorstw, należy nieprzestrzeganie przepisów dot. częstotliwości przeprowadzania badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy.
4. Na nadzorowanym terenie dominują małe zakłady tj. zatrudniających do 9 pracowników, w których zatrudnionych jest duży odsetek pracowników (ok. 60,6%).
5. Pod względem ilości pracowników w dalszym ciągu dominuje sektor przetwórstwa przemysłowego owoców i warzyw oraz inne zakłady produkcji żywności - 35 % zatrudnionych.
6. Utrzymująca się na podobnym poziomie liczba prowadzonych postępowań w sprawie chorób zawodowych, spowodowana jest poprawiającymi się warunkami pracy i świadomością pracowników poprzez informowanie ich o ryzyku zawodowym, które wiąże się z wykonywaną pracą oraz zasadach ochrony przed zagrożeniami.
7. W roku 2020 i 2021 zwiększyła się ilość zatrudnionych w narażeniu na substancji chemiczne, ich mieszaniny, czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym lub mutagennym. Sytuacja ta związana jest z zmianą rozporządzenia w sprawie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy, w którym uwzględniono jako czynnik rakotwórczy narażenie na pył drewna.
8. Od kilku lat podczas prowadzenia kontroli zauważa się zwiększenie ilości pracowników z zagranicy (głównie Ukraina). Osoby te zatrudniane są zarówno na umowę o pracę jak i umowę zlecenie w okresie sezonowym (np. w przetwórstwie owoców i warzyw

w okresie letnim). Zwraca się uwagę, czy warunki pracy dla obcokrajowców nie odbiegają od ustalonych przepisów.

9. Realizacja zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie higieny pracy przyczynia się do poprawy warunków pracy oraz zwiększenia poziomu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników, a także świadomości pracodawców.

VIII. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

W 2021 r. ustawowe działania i obowiązki w zakresie Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego, realizowano poprzez:

- opiniowanie projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz projektów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gmin, w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko,
- wydawanie opinii co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko,
- wydawanie opinii o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko,
- uzgadnianie w zakresie higienicznym i zdrowotnym dokumentacji projektowej planowanych obiektów budowlanych,
- zajmowanie stanowisk co do zgodności wykonania obiektu budowlanego z zatwierdzonym projektem budowlanym i warunkami pozwolenia na budowę, w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych,
- wydawanie opinii, na wnioski zainteresowanych podmiotów, o obiektach zrealizowanych w oparciu o projekty uzgodnione z rzeczoznawcą ds. sanitarnohigienicznych, nie wymagające uzyskania w decyzji pozwolenie na budowę i nie wymagających uzyskania decyzji o dopuszczeniu do użytkowania.

W 2021 r., tak jak w latach poprzednich priorytetem w ustawowej działalności Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego była ochrona zdrowia ludzi. Podejmowane działania obejmowały kontrolę spełnienia wymagań higienicznych i zdrowotnych w przedkładanych dokumentach oraz w zrealizowanych obiektach budowlanych.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pajęcznie w 2021 r. łącznie zajął 229 stanowisk, w tym:

I. W ramach oceny oddziaływania na środowisko przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko wydano:	
Opinie co do potrzeby przeprowadzenia oceny o oddziaływania na środowisko i zakresu ewentualnego raportu o oddziaływaniu na środowisko planowanych przedsięwzięć, ilości:	65
<u>w tym:</u> opinie, w których stwierdzono obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko i określono zakres raportu, w ilości:	2
Opinie w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięć przed wydaniem przez właściwy organ decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, w ilości:	1

II. W ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy i projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gminy	
Uzgodniono zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko, w ilości:	14
Wydano opinie o projektach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w ilości:	8
<u>w tym:</u> opinie negatywne, w ilości:	1
Wydano opinie pozytywne o projektach studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania w ilości:	1
III. W ramach udziału w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych	
Dokonano kontroli i zajęto stanowisko, w zakresie higienicznym i zdrowotnym, co do zgodności wykonania obiektów budowlanych z zatwierdzonym projektem budowlanym, w ilości:	21
IV. Uzgodniono projekty budowlane	18
V. Inne sprawy:	
Wydano opinie dotyczące obiektów zrealizowanych w oparciu o projekty nie wymagające zatwierdzenia w decyzji pozwolenie na budowę i nie wymagających uzyskania decyzji o dopuszczeniu do użytkowania, w ilości:	10
Wystosowano pisma i wezwania o uzupełnienie braków dokumentów oraz pisma dotyczące wymagań higienicznych i zdrowotnych dla różnego rodzaju działalności, na wnioski zainteresowanych stron, łącznie w ilości:	91

Opinie co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko oraz opinie o warunkach realizacji wydawano w oparciu o wnikliwą analizę informacji przedstawianych w kartach informacyjnych planowanych przedsięwzięć oraz w raportach oddziaływania na środowisko. Analizowano, rodzaj, skalę, usytuowanie planowanych przedsięwzięć względem terenów zabudowy mieszkaniowej oraz względem ujęć wód podziemnych, przedstawioną technologię planowanych przedsięwzięć, rozwiązania techniczne i organizacyjne w fazie realizacji, w fazie eksploatacji i fazie likwidacji przedsięwzięcia, mające na celu ograniczenie oddziaływania na środowisko, a tym samym na zdrowie ludzi. W 2021 r. wydane opinie dotyczyły głównie przedsięwzięć, polegających na budowie: farm fotowoltaicznych a także obiektów produkcyjno-magazynowych, stacji paliw płynnych.

W przypadku dokumentów planistycznych, opinie wydawano w oparciu o prognozy oddziaływania na środowisko sporządzone przez osoby spełniające wymagania określone przepisami ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku, których zakres i stopień szczegółowości wymaganych informacji został wcześniej uzgodniony z PPIS.

W jednym przypadku wydano opinię negatywną, ze względu na sprzeczne zapisy dotyczące przeznaczenia terenów objętych tym planem.

Kontrole zgodności wykonania obiektów budowlanych, w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych, prowadzono w oparciu o oględziny wybudowanych obiektów, przedkładane projekty budowlane zatwierdzone przez Starostę Pajęczańskiego oraz w oparciu o stosowne dokumenty, potwierdzające spełnienie założeń projektowych w zakresie: wymiany powietrza, jakości wody, zastosowanych materiałów budowlanych, zastosowanych urządzeń do gromadzenia lub podczyszczania ścieków oraz w zakresie szczelności instalacji wodociągowej i kanalizacyjnej. W 2021 r. obiekty budowlane, o których zakończeniu budowy i zamiarze przystąpienia do użytkowania zawiadomiony został PPIS w Pajęcznie, zrealizowane zostały, w zakresie higienicznym i zdrowotnym, zgodnie z zatwierdzonym projektem budowlanym lub w niektórych przypadkach, ze zmianami nieistotnie odstępującymi od zatwierdzonego projektu, które to zmiany były potwierdzone przez projektanta, a w razie potrzeby także przez inspektora nadzoru inwestorskiego. W 2021 r. zgłoszono zakończenie realizacji takich obiektów jak: rozbudowa szkoły podstawowej, budowa budynków handlowo-usługowych, budowa budynku Urzędu Gminy w Rzęśni, budowa stacji paliw, budowa stacji demontażu pojazdów, budowa budynków magazynowych, budynku socjalnego i świetlicy wiejskiej. W 2021 r. nie wstąpiła konieczność zgłoszenia sprzeciwu przeciwko uruchomieniu nowo wybudowanego obiektu budowlanego.

W przypadku obiektów budowlanych nie wymagających decyzji o pozwoleniu na budowę i niewymagających uzyskania decyzji o dopuszczeniu do użytkowania, opinie wydawane były na wniosek strony. Opinie wydawano w oparciu o oględziny i przedłożone dokumenty, w tym projekty adaptacji uzgodnione z rzeczoznawcą do spraw sanitarnohigienicznych oraz dokumenty potwierdzające jakość wody przeznaczoną na cele socjalno-bytowe, wydajność wentylacji, dokumenty potwierdzające, że zastosowane materiały budowlanych spełniały wymagania higienicznych i zdrowotnych. Oceniano sposób odprowadzenia ścieków, gospodarkę odpadami.

W 2021 r. uzgodniono w zakresie higienicznym i zdrowotnym projekty budowlane, które dotyczyły w szczególności rozbudowy sieci wodociągowych, kanalizacji sanitarnej, podziemnej pompowni wody, stacji uzdatniania wody.

W przypadku braków wymaganych dokumentów kierowano stosowne pisma lub wezwania o uzupełnienie braków. W przypadku pytań osób zainteresowanych pojęciem konkretnego rodzaju działalności o wymagania higieniczne i zdrowotne, udzielano wyczerpujących informacji w tym zakresie.

W 2021 r., działalność w zakresie Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego, mimo ograniczeń spowodowanych epidemiczną Covid-19, wykonywana była bez zakłóceń. Czynności kontrolne prowadzone były z zachowaniem należytych środków ostrożności.

IX. OŚWIATA ZDROWOTNA I PROMOCJA ZDROWIA

Główne kierunki działań w zakresie promocji zdrowia wynikają z zaleceń Światowej Organizacji Zdrowia oraz Narodowego Programu Zdrowia, sytuacji epidemiologicznej oraz bieżących potrzeb zdrowotnych społeczeństwa, w szczególności promowania zdrowego stylu życia, kształtowania odpowiedzialności za zdrowie.

Realizowane programy edukacyjne w obszarze promocji zdrowia i profilaktyki chorób przez przedszkola i szkoły na terenie powiatu pajęczańskiego:

- 1) Ogólnopolski program edukacji antynikotynowej „Bieg po zdrowie” – adresaci: uczniowie szkół podstawowych, ich rodzice/opiekunowie. Liczba odbiorców 152 osoby;
- 2) Ogólnopolski program edukacyjny „Trzymaj Formę” propagujący zbilansowane odżywianie połączone z regularną aktywnością fizyczną – adresaci: uczniowie szkół podstawowych, gimnazjum, ich rodzice/opiekunowie. Liczba odbiorców 154 osoby;
- 3) Krajowy program zapobiegania zakażeniom HIV i zwalczania AIDS – adresaci: społeczność lokalna. Liczba odbiorców 610 osób;
- 4) Ogólnopolski profilaktyczny program w zakresie profilaktyki uzależnień od substancji psychoaktywnych (alkohol, tytoń, narkotyki, dopalacze) „ARS, czyli jak dbać o miłość?” – adresaci: uczniowie szkół ponadgimnazjalnych. Liczba odbiorców - 86 osób;
- 5) Wojewódzki program edukacji antynikotynowej „Czyste powietrze wokół nas” – adresaci: dzieci w wieku 5-6-lat, ich rodzice/opiekunowie. Liczba odbiorców -274 osoby;
- 6) Wojewódzka kampania profilaktyczna w zakresie profilaktyki uzależnień od substancji psychoaktywnych (dopalacze) „Dopalaczom mówimy STOP-wyberamy zdrowie” – adresaci: uczniowie szkół podstawowych i gimnazjum, ich rodzice/opiekunowie. Liczba odbiorców 60 osób;
- 7) Ogólnopolski profilaktyczny program w zakresie zwiększania świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowania właściwych nawyków żywieniowych u najmłodszych realizowano program „Skąd się biorą produkty ekologiczne”. Liczba odbiorców 216 osób.

W ramach prowadzonego monitoringu przeprowadzono 25 wizytacji oceniających realizację programów edukacyjnych w poszczególnych szkołach i przedszkolach.

Oprócz działań polegających na wdrażaniu ogólnopolskich programów edukacyjnych, PSSE w Pajęcznie realizuje szereg inicjatyw z zakresu promocji zdrowia, edukacji zdrowotnej oraz profilaktyki chorób:

- w ramach profilaktyki nowotworowej realizowano programy edukacyjne:
 - „Podstępne WZW” -liczba odbiorców 76 osób,
 - kampania informacyjno-edukacyjna „Znamię !-znam je?”, liczba odbiorców 76 osób;

- w zakresie profilaktyki zakażeń HPV i raka szyjki macicy realizowano program „Wybierz życie pierwszy krok” dla uczniów szkół ponadpodstawowych. Liczba odbiorców 76 osób;
- w zakresie profilaktyki uzależnień od substancji psychoaktywnych -zażywania środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych w miejscu pracy prowadzono działania edukacyjne w nadzorowanych zakładach pracy (m.in. firmy transportowe);
- w zakresie promocji szczepień ochronnych – 4 podmioty lecznicze. Liczba osób objętych programem – 294 osoby;
- dla szkolnych koordynatorów programu „Trzymaj Formę” 20 października 2021 odbył się webinar n/t Wybieraj Zdrową Żywność;
- w 18.11.2021r. i 24.11.2021r. w Szkole Podstawowej w Pajęcznie oraz w Szkole Podstawowej w Makowiskach wyświetlono film dla uczniów klas VII „Dopalaczom Mówimy STOP – Wybieramy Zdrowie”. Liczba uczestników spotkania – 86 osób;
- w ramach akcji letniego wypoczynku w Ośrodku Obozowo-Biwakowym w Kuźnicy Brzeźnickiej przeprowadzono pogadanki dla uczestników na temat profilaktyki uzależnień, zdrowego odżywiania oraz profilaktyki zakażeń odkleszczowych. Liczba uczestników – 34 osoby;
- wystawa „200 lat Szczepień Ochronnych” w dniach 22.11.21 – 19.12.2021 roku w Zespole Szkół w Pajęcznie oraz Miejsko Gminnym Ośrodku Kultury w Pajęcznie w dniach 20.12.2021 - 30.12.2021 roku. Postery zostały wypożyczone z Głównego Inspektoratu Sanitarnego w Warszawie.

Prowadzono rozdawnictwo materiałów edukacyjnych oraz przygotowywano stoiska informacyjno- edukacyjne w placówkach edukacyjnych (17.11.21 Szkoła Podstawowa w Zamościu, 18.11.2021r Szkoła Podstawowa w Rząśni, 19.11.2021r. Zespół Szkół w Pajęcznie).

Powiatowa Stacja Sanitarno - Epidemiologiczna w ramach sprawowania bieżącego nadzoru prowadzi systematyczne kontrole przestrzegania zakazu palenia w miejscach użyteczności publicznej. W 2021 roku przeprowadzono łącznie 167 kontroli, w trakcie których sprawdzano przestrzeganie zakazu palenia wyrobów tytoniowych w tym palenia nowatorskich wyrobów tytoniowych i palenia papierosów elektronicznych.

W prasie lokalnej w dwóch kolejnych numerach (17.06.2021r. oraz 24.06.2021r.) zamieszczono artykuły dotyczące kleszczy o tematyce -jak uchronić się przed kleszczem, najczęstsze miejsca żerowania kleszczy, jak prawidłowo usunąć kleszcza oraz gdzie można spotkać kleszcze.

Na bieżąco na stronie facebook i stronie internetowej zamieszczane są materiały i informacje dotyczące profilaktyki w zakresie m.in. szczepień ochronnych, profilaktyki grypy, profilaktyki pedikulozy, profilaktyki zakażeń WZW.

XI. PODSUMOWANIE

Sytuacja epidemiologiczna na terenie Powiatu Pajęczańskiego jest stabilna. Kontrole wdrożonych ograniczeń, nakazów, zakazów, zaleceń przedstawianych w wytycznych dla wielu branż, w związku z wystąpieniem stanu epidemii zapewniają optymalne bezpieczeństwo mieszkańcom Powiatu Pajęczańskiego, którzy przestrzegają środków ostrożności. Zdecydowane działania w zakresie zdrowia publicznego podejmowane w 2021 roku, zapobiegły bezpośredniemu ryzyku przytłoczenia systemu opieki zdrowotnej w powiecie, umożliwiły zapewnienie właściwej opieki mieszkańcom.

Pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Pajęcznie, w imieniu Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pajęcznie podejmowali czynności kontrolne mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa sanitarnego oraz zwiększenie świadomości i odpowiedzialności mieszkańców powiatu w zakresie własnego jak i publicznego zdrowia.

Prowadzono nadzór przeciwepidemiczny:

- w zakresie spełnienia wymagań zapobiegających rozprzestrzenianiu się wirusa SARS-CoV-2,
- w zakładach produkcji i obrotu żywnością,
- zakładach pracy,
- działalności związanej z organizacją targów, spotkań,
- działalności związanej z fryzjerstwem i pozostałymi zabiegami kosmetycznymi oraz salonu tatuażu,
- działalności związanej ze sportem, rozrywką i rekreacją,
- działalności przedsiębiorców polegającej na przygotowaniu i podawaniu posiłków.

Prowadzono nadzór nad:

- chorobami zakaźnymi,
- realizacją programu szczepień ochronnych oraz zabezpieczeniem epidemiologicznym pacjentów;
- bezpieczeństwem żywności, żywienia i produktów kosmetycznych, jak i suplementów diety;
- higieną wypoczynku i rekreacji, bezpieczeństwem wody, gospodarką odpadami medycznymi;
- higieną pracy w zakładach pracy, ochroną przed szkodliwymi substancjami i mieszaninami chemicznymi, szkodliwymi czynnikami biologicznymi, substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy oraz nad wprowadzaniem do obrotu i używaniem nowych substancji psychoaktywnych i środków zastępczych (dopalaczy);
- higieną procesów nauczania i wychowania.

Działania w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego spowodowały, że obiekty budowlane (użyteczności publicznej, zakłady produkcyjne) dopuszczone do użytkowania w 2021 r., pod względem higienicznym spełniały wymagania, planowane przedsięwzięcia

zaliczone do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz ustalenia projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i projekty studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, nie będą stanowić zagrożenia dla zdrowia ludzi.

Podejmowane działania były bardziej skuteczne dzięki ciągłej i owocnej współpracy z organami:

- Łódzkim Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym,
- Starostą Powiatu Pajęczno,
- Państwową Inspekcją Weterynaryjną,
- Urzędami Gmin na terenie Powiatu Pajęczno,
- Komendami Policji na terenie Powiatu Pajęczno,
- Państwową Strażą Pożarną.